

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ประเด็น ปัญหาสำคัญของพื้นที่
หัวข้อ Obesity War Season 2
เขตสุขภาพที่ 6 รอบที่ 1/2564

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

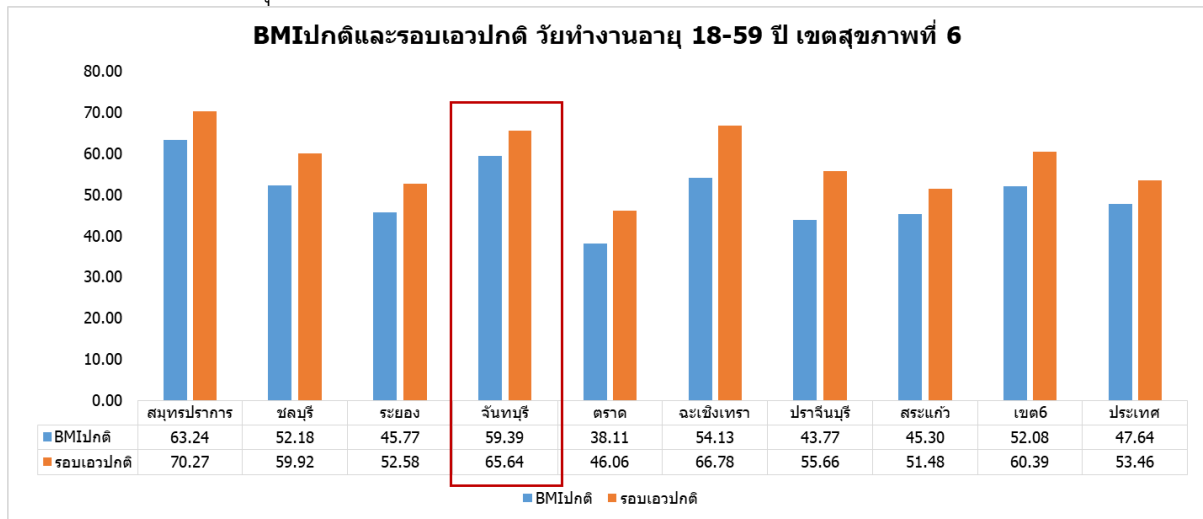
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก : สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม : ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี, ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6, ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6, สำนักงาน สนับสนุนบริการสุขภาพเขต 6 และ ศูนย์ สสม.ภาคกลาง)

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ :

2.1 สถานการณ์ของรอบเอวปกติและดัชนีมวลกายปกติของวัยทำงานอายุ 18 – 59 ปี ของจังหวัดจันทบุรี พบว่า มีเส้นรอบเอวปกติร้อยละ 65.64 ซึ่งมากกว่าทั้งของเขตสุขภาพที่ 6 (ร้อยละ 60.39) ประเทศ (ร้อยละ 53.46) และสำหรับดัชนีมวลกายปกติพบร้อยละ 59.39 ซึ่งมากกว่าทั้งของเขตสุขภาพที่ 6 (ร้อยละ 52.08) ประเทศ (ร้อยละ 47.64) เช่นเดียวกัน (ภาพประกอบที่ 1)

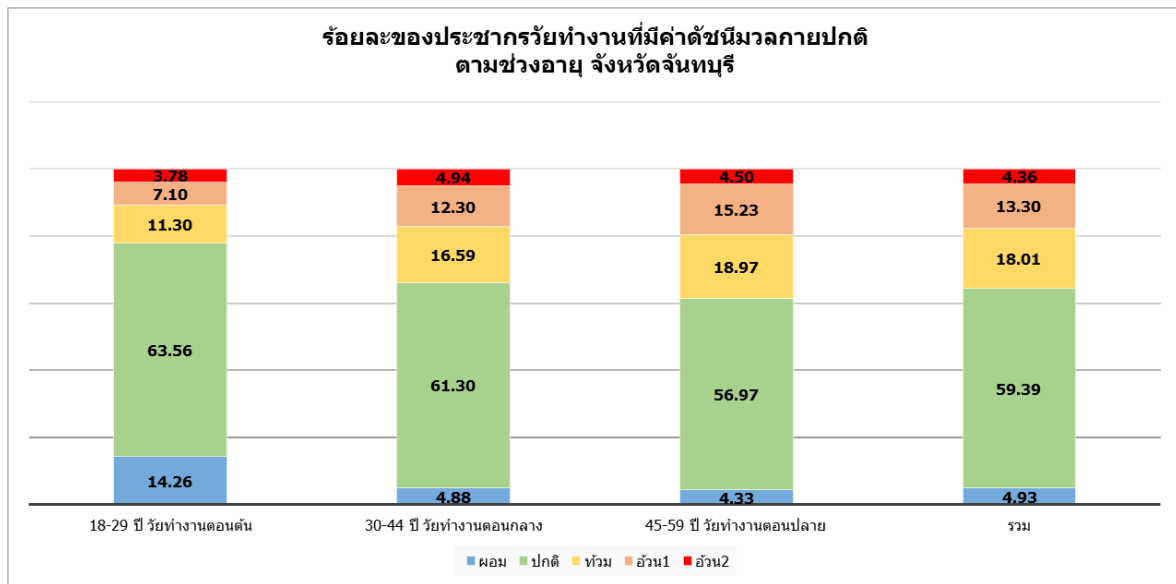
ภาพประกอบที่ 1 ประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี มีเส้นรอบเอวปกติ และ BMI ปกติ รายจังหวัด เขตสุขภาพที่ 6

ที่มา : HDC วันที่ 25 มกราคม 2564

2.2 แนวโน้มดัชนีมวลกายของจังหวัดจันทบุรี เมื่อแยกตามกลุ่มอายุ ได้แก่ วัยทำงานตอนต้น (อายุ 18-29 ปี) วัยทำงานตอนกลาง (อายุ 30-44 ปี) และวัยทำงานตอนปลาย (อายุ 45-59 ปี) พบว่า BMI ระดับปกติ มีแนวโน้มลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น โดยพบมากที่สุดในช่วงวัยทำงานตอนต้น ร้อยละ 63.56 รองลงมาคือวัยทำงานตอนกลาง ร้อยละ 61.30 และวัยทำงานตอนปลาย ร้อยละ 56.39 และระดับท้วม อ้วนระดับ1 อ้วนระดับ2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุ ดังนี้ ระดับ **ท้วม**พบมากที่สุดในช่วงวัยทำงานตอนปลาย ร้อยละ 18.97 รองลงมาวัยทำงานตอนกลาง ร้อยละ 16.59 วัยทำงานตอนต้น ร้อยละ 11.30 **อ้วนระดับ 1** พบมากที่สุดในช่วงวัยทำงานตอนปลาย ร้อยละ 15.23 รองลงมาวัยทำงานตอนกลาง ร้อยละ 12.30 และวัยทำงานตอนต้น ร้อยละ 7.20 และ **อ้วนระดับ2** พบมากที่สุดในช่วงวัยทำงานตอนกลาง ร้อยละ 4.94 รองลงมาวัยทำงานตอนปลาย ร้อยละ 4.50 และวัยทำงานตอนต้น ร้อยละ 3.78 ตามลำดับ (ภาพประกอบที่ 2)

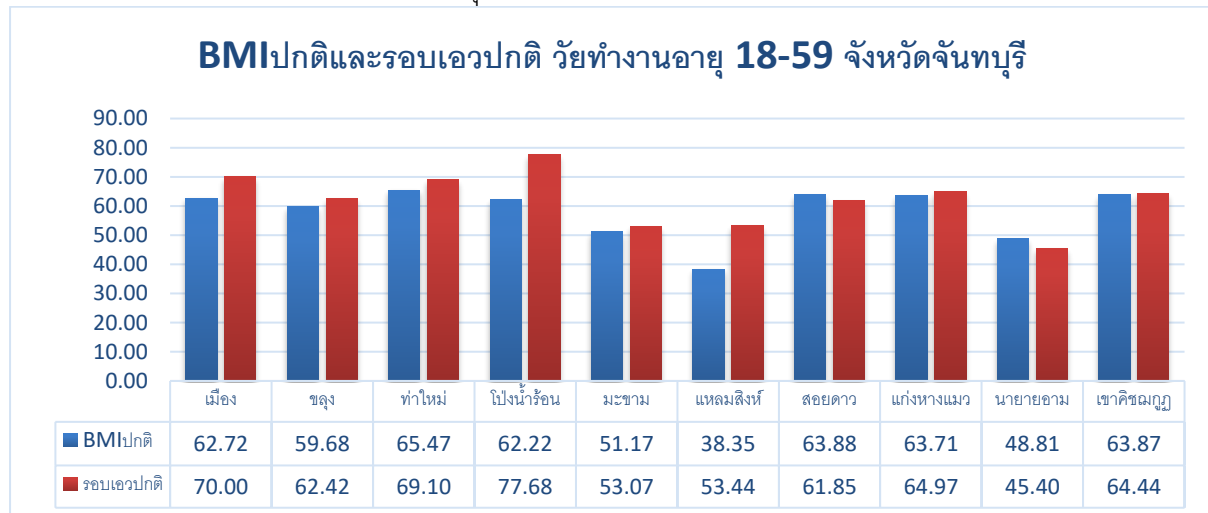
ภาพประกอบที่ 2 ร้อยละของประชากรวัยทำงานที่มีค่าดัชนีมวลกายปกติ ตามช่วงอายุ จังหวัดจันทบุรี

ที่มา : HDC วันที่ 25 มกราคม 2564

2.3 เมื่อแยกเป็นรายอำเภอที่ประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี พบว่า อำเภอที่มีเส้นรอบเอวปกติมากที่สุด ได้แก่ อ.โป่งน้ำร้อน (ร้อยละ 77.68) รองลงมาคือ อ.เมือง (ร้อยละ 70.00) และ อ.ท่าใหม่ (ร้อยละ 69.10) ตามลำดับ **ดัชนีมวลกายปกติ** พบมากที่สุด อ.ท่าใหม่ (ร้อยละ 65.47) รองลงมาคือ อ.สอยดาว (ร้อยละ 63.88) และ อ.เขาคิชฌกูฏ (ร้อยละ 63.87) ตามลำดับ (ภาพประกอบที่ 3)

ภาพประกอบที่ 3 ประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี มีเส้นรอบเอวปกติ และ BMI ปกติ รายอำเภอ จังหวัดจันทบุรี

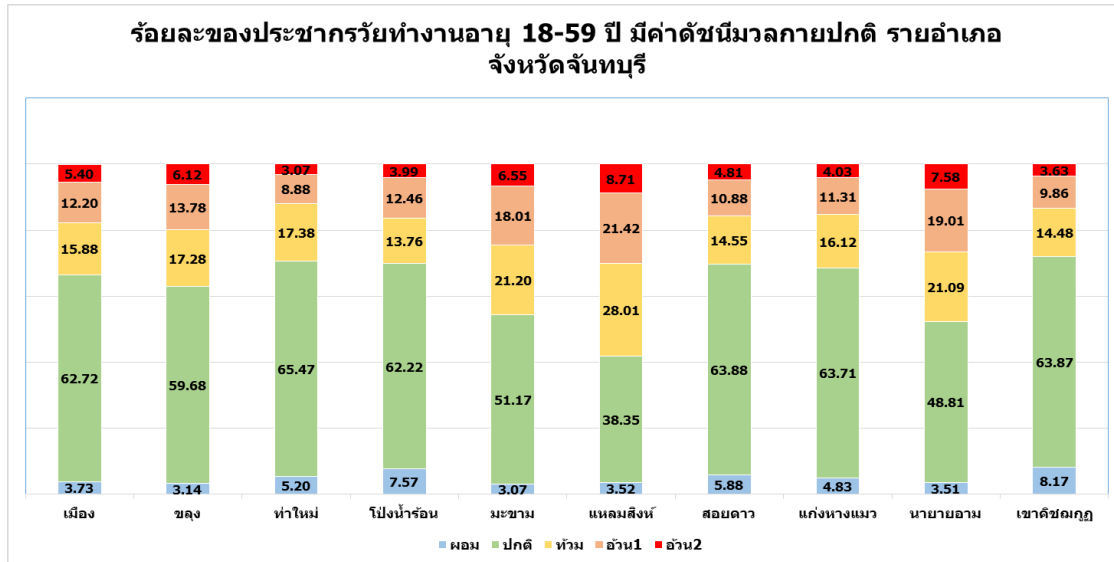

ที่มา : HDC วันที่ 25 มกราคม 2564

2.3 เมื่อพิจารณาดัชนีมวลกายระดับท้วม อ้วนระดับ1, อ้วนระดับ2 รายอำเภอ โดยอำเภอที่พบมากที่สุด 3 อันดับดังนี้ ระดับ**ท้วม**พบมากที่สุดคือ อ.แหลมสิงห์ (ร้อยละ 28.01) รองลงมาคือ อ.มะขาม (ร้อยละ 21.20) และ อ.นายายอาม (ร้อยละ 21.09) ตามลำดับ ระดับ**อ้วน1** พบมากที่สุดคือ อ.แหลมสิงห์ (ร้อยละ 21.42) รองลงมาคือ อ.นายายอาม (ร้อยละ 19.01) และ อ.มะขาม (ร้อยละ 18.01) ตามลำดับ ระดับ**อ้วน2**

พบมากที่สุดคือ อ.แหลมสิงห์ (ร้อยละ 8.71) รองลงมาคือ อ.นายายอาม (ร้อยละ 7.58) และ อ.มะขาม (ร้อยละ 6.55) ตามลำดับ (ภาพประกอบที่ 4)

ภาพประกอบที่ 4 ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ 18-59 ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ รายอำเภอ จังหวัดจันทบุรี

ที่มา : HDC วันที่ 25 มกราคม 2564

2.4. จำนวนครอบครัวที่มีความรอบรู้สุขภาพ โดยใช้ข้อมูลการเข้าถึง Digital Health Literacy ที่มีการจัดทำแพลตฟอร์มขึ้นมาใช้ในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพคนวัยทำงาน ประกอบด้วย 1) การลงทะเบียนออนไลน์ 10 ล้านครอบครัวไทย ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และกิจกรรม Virtual Run ก้าวทำใจ 2) การเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพโดยการประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ผ่าน Application H4U และ 3) การบันทึกการตรวจเต้านมด้วยตนเองทุกเดือนผ่าน BSE Application (Breast Self Examination) ซึ่งผลการดำเนินงานสะสมของจังหวัดจันทบุรี ดำเนินงานตามเป้าหมายของปีงบประมาณ 2564 ไปแล้วร้อยละ 28.67 (รายละเอียดดังภาพประกอบที่ 5)

ภาพประกอบที่ 5 จำนวนครอบครัวที่มีความรอบรู้สุขภาพ เขตสุขภาพที่ 6 ปีงบประมาณ 2564

จำนวนครอบครัวที่มีความรอบรู้สุขภาพ เขตสุขภาพที่ 6 ปีงบประมาณ 2564								
ลำดับที่	จังหวัด	เป้าหมายปี 2564	ผลการดำเนินงาน				รวม	ร้อยละ
			10 ล้านครอบครัว	BSE Application	H4U	การตรวจสุขภาพในสปอ.		
1	จันทบุรี	40,458	10,003	923	676	0	11,602	28.68
2	ชลบุรี	118,369	20,552	13	341	0	20,906	17.66
3	ฉะเชิงเทรา	54,446	14,016	622	903	0	15,541	28.54
4	ปราจีนบุรี	37,294	11,103	520	668	0	12,291	32.96
5	ตราด	17,264	17,517	13	588	0	18,118	104.95
6	ระยอง	56,018	11,417	4	807	0	12,228	21.83
7	สระแก้ว	42,374	11,944	5	798	0	12,747	30.08
8	สมุทรปราการ	102,096	6,009	9	668	0	6,686	6.55
เขตสุขภาพที่ 6		468,319	102,561	2,109	5,449	0	110,119	23.51

ข้อมูล 10 ล้าน วันที่ 25 มกราคม 2564, BSE วันที่ 26 ม.ค.64, H4U วันที่ 11 ม.ค.64
เป้าหมาย ปรับใหม่ ตามที่ประชุมวันที่ 12 มกราคม 2564 ใช้ข้อมูลประชากรปี 2562

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
1. จำนวนครอบครัวรอบรู้ทางด้วนสุขภาพร้อยละ 28.62 ซึ่งน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด 2. จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถรวมพลทำกิจกรรมได้ถึงแม้ว่าจะมีทางเลือกอื่นๆ ที่จะให้ประชาชนออกกำลังกายก็ตาม	1. Obesity war season 2 จังหวัดดำเนินการภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการระบบสุขภาพดีวิถีคนจันทน์ ซึ่งทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้ง ใช้กลไก DHS/พขอ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล และมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น โรงเรียน อปท. เป็นต้น เพื่อเป้าหมาย “สุขภาพดี วิถีคนจันทน์” 2. ใช้กลไก DHS/พขอ. โดยมีคณะกรรมการและกำหนดผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนการดำเนินงาน และในระดับตำบล ก็มีการสร้างและพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบจำนวน 14 แห่งกระจายในทุกอำเภอ	1. มีการประชุมชี้แจง สนับสนุน กลไกการประสานงาน และบูรณาการงานกับหน่วยงานต่างๆ ภาคีภาคส่วนอื่นนอกสาธารณสุข 2. มีแผนปฏิบัติการเชิงรุก และดำเนินการตามกิจกรรม Obesity War 3. กำหนดพื้นที่ต้นแบบ 14 หมู่บ้าน

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี :

จังหวัดจันทบุรี มีการพัฒนาคุณภาพการจัดบริการผู้ป่วยให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ NCD Clinic Plus ยกระดับสถานบริการให้ขึ้นระดับที่สูงขึ้น และขับเคลื่อนนวัตกรรมการจัดบริการสุขภาพแบบใหม่ Application หมอรู้จักคุณ ประชาชนมุ่งเน้นในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ควบคุมได้ดี ไม่มีโรคแทรกซ้อนจำนวน 1 CUP คือเครือข่ายสุขภาพโรงพยาบาลสอยดาว และสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขทุกแห่ง จัดกิจกรรมองค์กรไร้พุงในหน่วยบริการและชุมชน เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นต้นแบบด้านสุขภาพให้กับประชาชน และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมชมรมสร้างสุขภาพในชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

การดำเนินงาน Obesity War จังหวัดจันทบุรี มีการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพครอบครัวประชากรวัยทำงานตาม Setting ต่างๆ และได้ดำเนินโครงการตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย คือ โครงการ 10 ล้านครอบครัวไทยออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และโครงการก้าวทำใจ โรคอ้วน จากการศึกษาสถานการณ์ สุขภาวะ พฤติกรรม ความรอบรู้ด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของเด็กวัยเรียน จังหวัดจันทบุรี พบว่าท้วม ร้อยละ 11.1 เริ่มอ้วน ร้อยละ 4.4 ดังนั้น ในปี 2564 จึงกำหนดกลยุทธ์พิชิตโรคอ้วน ที่สำคัญคือ Obesity War พิชิตโรคอ้วนด้วย “สุขภาพดีวิถีคนจันทน์” ดำเนินการในพื้นที่ต้นแบบ 14 หมู่บ้าน

และส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการด้วยแนวทาง 10 Packages ดังนั้น โอกาสในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งจำนวนและดัชนีมวลกายปกติเพิ่มขึ้น จังหวัดควรได้นำผลการรายงานความก้าวหน้าเข้าในเวทีประชุมของจังหวัดหรือการนิเทศตรวจราชการ และดูความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชาชนที่เพิ่มขึ้นกับค่าดัชนีมวลกายปกติ เพื่อการวางแผนกิจกรรม/โครงการที่แก้ไขปัญหาเฉพาะพื้นที่ และเร่งดำเนินการให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

4.2 สำหรับศูนย์เขต 6 และส่วนกลาง

ข้อมูลจำนวนครอบครัวที่มีความรอบรู้สุขภาพ เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่มีการรวบรวมข้อมูลจากหลายแพลตฟอร์มของวัยทำงาน ศูนย์อนามัยที่ 6 จะมีการดึงข้อมูลและวิเคราะห์รายงานความก้าวหน้าให้กับจังหวัดทุกวันที่ 25 ของทุกเดือน และส่งผลให้แต่ละจังหวัดเพื่อนำไปจัดกิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป

ผู้รายงาน : นางสาวเพ็ญศรี กองสัมฤทธิ์
ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564
โทร : 089 022 7470
E-mail : pensri0701@gmail.com

ผู้รายงาน : นางอารยา เกษมสำราญกุล
ตำแหน่ง : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564
โทร 080 565 2195
Email: araya55555@hotmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : นางยุพา ชัยเพชร
ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)
วัน/เดือน/ปี : 4 กุมภาพันธ์ 2564
โทร : 094 479 4115
E-mail : yupha_dang@hotmail.com